

سوال

سنت‌های روزه چیست؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

روزه سنت‌های بسیاری دارد از جمله:

اول:

سنت است که اگر کسی به روزه‌دار ناسزا گفت یا با وی درگیر شد بدی او را با احسان و نیکی پاسخ دهد و بگوید: **من روزه‌ام**، چنانکه بخاری و مسلم از ابوهریره - رضی الله عنه - روایت کرده‌اند که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: **روزه سپر است، پس [روزه‌دار] ناسزا نگوید و بددهنی نکند، و اگر کسی با او درگیر شد یا ناسزایش گفت دو بار بگوید: من روزه‌ام. قسم به آنکه جانم به دست اوست، بوی دهان روزه‌دار نزد الله خوش‌تر از بوی مشک است. غذا و آشامیدنی و شهوتش را برای من رها می‌کند. روزه برای من است و من پاداش آن را می‌دهم و هر نیکی [دیگر] به اندازه‌ی ده برابرش پاداش داده می‌شود بخاری (۱۸۹۴) و مسلم (۱۱۵۱).**

دوم:

خوردن سحری برای روزه‌دار سنت است، زیرا چنانکه در صحیحین از انس بن مالک - رضی الله عنه - روایت شده، پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرموده است: **سحری بخورید چرا که در سحری برکت است** بخاری (۱۹۲۳) و مسلم (۱۰۹۵).

سوم:

دیر خوردن سحری سنت است. بخاری از انس از زید بن ثابت - رضی الله عنهم - روایت کرده که گفت: **همراه با پیامبر - صلی الله علیه وسلم - سحری خوردیم، سپس ایشان برای نماز برخاست گفتم: میان اذان و سحری چقدر فاصله بود؟ گفت: به اندازه‌ی خواندن پنجاه آیه بخاری (۱۹۲۱).**

چهارم:

زود خوردن افطار سنت است زیرا رسول الله - صلی الله علیه وسلم - می‌فرماید: **مردم تا وقتی که در افطار شتاب ورزند بر خیر هستند** بخاری (۱۹۵۷) و مسلم (۱۰۹۸). مراجعه نمایید به سوال (49716).

پنجم:

سنت است که با رطب افطار کند، اگر رطب نیافت با خرما و اگر نیافت با آب. انس - رضی الله عنه - می‌گوید: **رسول الله - صلی الله علیه وسلم - پیش از آنکه نماز [مغرب] بخواند با چند دانه رطب افطار می‌کرد، و اگر نبود با چند دانه خرما، و اگر نبود چند جرعه آب می‌نوشید** به روایت ابوداود (۲۳۵۶) و ترمذی (۶۹۶). آلبانی در إرواء الغلیل (۴ / ۴۵) آن را حسن دانسته است.

ششم:

سنت است هنگام افطار انکاری را که در سنت وارد شده بگوید، از جمله **بسم الله** که بر اساس قول صحیح گفتن آن واجب است زیرا رسول الله - صلی الله علیه وسلم - به آن امر نموده. همچنین این دعا برای افطار روایت شده که: **اللَّهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَعَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ، اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ**، اما چنان که ابن قیم در زاد المعاد (۲ / ۵۱) گفته این روایت ضعیف است. همینطور دعای **ذَهَبَ الظَّمَأُ، وَابْتَلَّتِ العُرُوقُ، وَتَبَّتِ الأَجْرُ إِن شَاءَ اللَّهُ** (تشنگی رفت و رگ‌ها تر شد و ان شاء الله اجر آن ثبت گردید) ابوداود (۲۳۵۷) و بیهقی (۴ / ۲۳۹). علامه آلبانی در إرواء الغلیل (۴ / ۳۹) این روایت را حسن دانسته است.

احادیثی درباره‌ی فضیلت دعای روزه‌دار روایت شده از جمله:

- ۱- از انس - رضی الله عنه - روایت است که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: **سه دعا رد نمی‌شود: دعای پدر، و دعای روزه‌دار، و دعای مسافر** به روایت بیهقی (۳ / ۳۴۵) آلبانی در **السلسلة الصحيحة** (۱۷۹۷) آن را صحیح دانسته است.
 - ۲- از ابوامامة به طور مرفوع روایت شده که **الله در هر فطر کسانی را [از آتش جهنم] آزاد می‌کند** احمد (۲۱۶۹۸) و آلبانی در صحیح الترغیب (۱ / ۴۹۱).
 - ۳- از ابوسعید خدری - رضی الله عنه - روایت است که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: **الله تبارک و تعالی هر شب و روز - یعنی در رمضان - کسانی را [از آتش] آزاد می‌کند و هر مسلمانی در هر روز و شب [رمضان] دعایی مستجاب دارد** به روایت بزار. آلبانی در صحیح الترغیب (۱ / ۴۹۱) آن را صحیح دانسته است.
- همچنین مراجعه کنید به سوالات (37745، 37720، 13999، 14103).